

Za ljudstvo, ki se v skrajno neugodnih razmerah bori za svoj obstanek, velika gmožna škoda. 3. Kraji, ležeči daleč proč od občinskega središča, ob periferiji velikih občin, zlasti planinski kraji, bi bili zapuščeni. Ceste, poti, potoki, mostovi bi ostali zanemarjeni. V majhnem, lastnem delokrogu se vsa ta dela gotoveje in hitreje izvrše. 4. Upravni aparat malih — zlasti planinskih občin — kjer se opravljajo županski, odborovi in tajniški posli od mož, vnetih za javni blagor lastnih občanov za malo nagrado, oziroma takorekoč zastonj, je zelo poceni. Znaša v splošnem z vsemi uradnimi potrebščinami vred 8—10% občinskega proračuna. Upravni aparat velikih občin z nameščenimi strokovnimi močmi bi bil sigurno dražji. 5. Ljudstvo bi izgubilo sigurno stik s svojim lastnim kulturnim središčem (župno cerkvijo in dušnim pastirjem, s šolo in učitelji). Da ne zamudi delovnega časa, opravi ljudstvo občinske posle po navadi ob nedeljah in praznikih po božji službi. Če bo hodilo do oddaljene občinske pisarne velike občine, se ne bo moglo sestati ne s svojim duhovnikom, ne vzgojiteljem svoje mladine, z učiteljem. Tako mu bo tudi otežkočena, da, onemogočena udeležba pri prosvetnem delu. 6. V manjših občinah vse prebivalstvo s pozornostjo zasleduje delo za občinski blagor in se ga tudi z vnemo udeležuje. S tem pa se vzgaja tudi za razumevanje velikih javnih vprašanj in občega javnega blaga. V velikih občinah bo ljudstvo, ki bo od občinskega središča oddaljeno, ostalo napram takim vprašanjem več ali manj brez zanimanja. Z ozirom na te vidike naproša podpisani občinski odbor Sv. Primož na Pohorju najodločnejše mero: da se občina Sv. Primož na Pohorju ne ukine, ampak pregrupa v smislu ministrskega odloka tako, da bo bolj zaokrožena v smeri proti svojemu kulturnemu središču. V splošnem naj bi se meje občine krile z mejami župnije in šolskega okoliša.

Objavili smo glavne točke vloge občine Sv. Primož na Pohorju radi tega, ker je dobro utemeljena in ker slične razmere vladajo tudi v drugih, zlasti v gorskih ali hribovitih občinah. Naj bi se tudi druge občine pobrigale za svojo usodo v bodočnosti!

*

V NAŠI DRŽAVI.

Kmetijske zbornice. Izgotovljen je zakonski načrt o osnovanju kmetijskih zbornic v naši državi. Po tem načrtu so predvideni v vseh občinah kmetijski odbori. Delegati (odposlanci) teh odborov sestavljajo sreske odbore, odposlanci sreskih odborov pa banovinsko kmetijsko zbornico. V naši državi bo 9 kmetijskih zbornic in glavna kmetijska zbornica v Beogradu. Ustanovitve kmetijskih zbornic ne sme nalagati ljudstvu nikakih novih finančnih obre-

menitev. Kar se tiče kmetijskega poduka, so predvideni razen srednjih in nižjih kmetijskih šol tudi petmesečni zimski tečaji za dobo dveh let. Predvideni so še posebni tečaji za vinogradništvo, mlekarstvo, gospodinjstvo itd., kakor bodo zahtevale krajevne prilike.

Zakon o ustalitvi (stabilizaciji) dinarja je bil objavljen v »Službenih novinah« 11. maja in bo stopil v veljavo 28. junija. Vrednost dinarja ostane kakor je bila doslej od leta 1925 in predstavlja 1 dinar v zlatu 26,5 miligramov. Novi zakon ne bo povzročil dvigovanja cen, ampak je podana z njim le dvakratna garancija za stabilizacijo dinarja.

Naša država bo zastopana na svetovni žitni konferenci. V Londonu se bodo vršila svetovna žitna posvetovanja evropskih in prekomorskih držav, ki pridelujejo žito za izvoz. Konferenco je sklicala vlada v Kanadi in bo šlo predvsem za praktično vršitev svetovne žitne trgovine. Razen Rumunije, Madžarske in Bolgarije bo prisostvovala od vzhodno evropskih držav tudi Poljska, od prekomorskih pa Kanada in Argentina. Visoki komisar za Kanado je povabil tudi našo državo k sodelovanju, ki je že odposlala svoje zastopnike v London.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Novi predsednik francoske republike. Celi svet je pričakoval z največjo napetostjo izida volitev novega predsednika francoske republike, ki so se vršile 13. majnika popoldne. Za dobo 7 let voliti na Francoskem predsednika senat in parlament. Vse je bilo prepričano, da bo novi predsednik zunanji minister Briand, a je izid volitev presenetil celotno javnost. Pri prvih volitvah je že dobil predsednik francoskega senata Doumer od 11 kandidatov največ glasov, in sicer 442, med tem ko je znašala absolutna večina 449 glasov. Ker nobeden od kandidatov ni dobil zahtevane dvetretjinske večine, je bilo potrebno drugo glasovanje. Očividno je bilo, da Briand ne bo izvoljen in radi tega je tudi umaknil pri drugem glasovanju kandidaturu. Radi umika Brianda so Doumerjevi nasprotniki postavili Daumerju protikandidata v osebi bivšega notranjega ministra Marrauda. Kljub temu koraku je dobil pri drugem glasovanju Doumer 556 glasov, protikandidat senator Marraud pa 340 glasov. Za trinajstega predsednika republike je bil izvoljen senator g. Doumer. — Zunanji minister Briand je prvotno hotel podati ostavko tudi na ministrstvo, a so ga prijatelji le pregovorili, da je ostal še naprej vodja francoske zunanje politike in se je podal v tej vlogi tudi na zasedanje svetovnega Društva narodov v Ženevo.

Nekaj iz življenja novega francoskega predsednika. Novi predsednik francoske republike Paul Doumer se je rodil dne 22. marca 1857 v Aurillacu. Po poklicu je bil najprej tiskarski vajenec, pozneje profesor in novinar in se je potem posvetil izključno politiki. V letu 1888 je bil prvič izvoljen za poslan-

ca v departementu Aisne, ki ga je zastopal dolgo vrsto let. Od leta 1912 je bil senator za Korziko. V letu 1895 je postal prvič minister, dalje je bil guverner Indokine. Za mesto predsednika republike je kandidiral že leta 1906, a je ostal v manjšini proti Fallièresu. Med vojno je bil minister brez listnice v Painlevéjevem kabinetu v letu 1917, a po vojni je bil zopet finančni minister in sicer v dveh Briandovih vladah (1921—22 in 1925). Leta 1927 je bil izvoljen za predsednika senata in je ostal na tem mestu do svoje sedanje izvolitve za predsednika republike.

Zborovanje Društva narodov v Ženevi je pričelo koncem minulega tedna. Kakor smo že naglasili, je tokratni dnevni red zasedanja velezanimiv in bodo zaključki odločujočega pomena za mir ter gospodarski napredek Evrope.

Gospodarski sporazum z Italijo na čelu. Pogajanja med Avstrijo, Madžarsko in Italijo za sklenitev trojnega sporazuma za oživiljenje trgovine potom medsebojnih kreditov so uspela v načelnih vprašanjih. Ta najnovejša gospodarska antanta bi naj uplivala pomirjevalno v borbi, ki je nastala in se še bo razmahnila radi avstrijsko-nemške carinske združitve med Francijo, Poljsko in Malo antanto na eni in Avstrijo ter Nemčijo na drugi strani.

Gospodarska posvetovanja balkanskih držav. Dne 27. maja se bodo vršila v Sofiji gospodarska posvetovanja, na katerih bodo zastopane te le balkanske države: Jugoslavija, Bolgarija, Albanija in Turčija.

Presečna bolgarske vlade. Trgovinski minister Mihajlov in minister za kmetijstvo Vasiljev sta odstopila, da omogočita ustvaritev nove vladne koalicije. Njuna naslednika sta postala še fa narodno-liberalne stranke.

Usodepolni položaj delavstva na Angleškem. Brezposelnost v angleški težki industriji je dosegla tako opasno število, da je več nego polovica delavstva brez dela. Večina delodajalcev izjavlja, da ne more nadaljevati svojih obratov; delavstvo hoče izsiliti od države praktičen načrt za pobijanje brezposelnosti in radi tega stoji Angleška pred splošno stavko, v kateri bo ogroženih več milijonov delavcev.

Vlada Litve je odpoklicala svojega zastopnika pri Vatikanu in bo zdaj gotovo odgovoril tudi Vatikan z odpoklicem svojega apostolskega nuncija na Litvanskem.

V Mehiki so odkrili zopet zaroto, ki je nameravala strmoglaviti vlado. Vodja zarote je bil bivši finančni minister Lojz Cabera.

*

Socijalna okrožnica Pija XI. Sv. oče Pij XI. je izdal 17. maja ob 40 letnici v našem listu obširno obravnavane okrožnice papeža Leona XIII. encikliko o delavskem in socijalnem vprašanju.

Samostane požigajo. Razmere v Španiji se razvijajo nepovoljno za notranjo pomiritev države. Na površje se dvigajo elementi, ki so polni sovraštva do Cerkve in duhovništva. Duhovniki in njihovi pristaši se po ulicah napadajo. Množica napada samostane, da bi jih porušila. Zažgala je jezuitski samostan v Gran Via v Madridu. Množica, ki je razgrajajoč hodila po ulicah, je zanelila tudi požar v samostanu karmeličanov. Vlada je proglasila nad Madridom obsedno stanje. Kako potreben je bil ta ukrep vlade, se vidi iz tega, ker je samo v Madridu socialistična in komunistična druhal požgala 10 samostanov. Slična poročila prihajajo tudi iz drugih španskih mest. V Sevilji se je izvršil organiziran napad na samostane, kojih so nekateri postali plen plamenov. V sredini mesta je bila starodavna kapela sv. Jožefa, ki je kot umetniško visokovredna bila pravcati narodni spomenik, pa jo je druhal tudi sežgala. V mestu Alikante je vsled komunistično-anarhističnega požiga zgorel jezuitski samostan, kojemu so sledili drugi samostani in uredniški prostori katoliških listov. V Saragosi je druhal sežgala palačo nadškofa, v Malagi je škofovska palača in več samostanov postalo plen požara. Tudi v drugih mestih so se vršili divjaški izgrede od komunističnih agentov nahujskane množice. Veliko poslopij neprecenljive zgodovinske vrednosti je uničenih. Nad temi mesti je proglašeno obsedno stanje.

Verouk v Španiji odpravljen. Republikaška vlada v Španiji je sklenila, da verouk v šolah ni več obvezen. Otroci se verouka ne bodo več učili. Le v slučaju, da starši to zahtevajo, se bodo otroci v verouku poučevali. Verouk bodo poučevali učitelji. Če pa bi učitelj ne hotel verouka poučevati, bodo to smeli storiti duhovniki, toda brezplačno. Kakor se vidi, hodi republikanska vlada v Španiji proticerkvenega svobodomiselstva. Da bi to republiko moglo biti v prid, ne bo nihče trdil. Iz vladinega sklepa proti verouku v šolah se vidi, kakšen vpliv imajo nekrščanski socialisti na politiko vlade.

Španijo bi radi boljševizirali. Sovjetom v Rusiji so ob španskem prevratu živo prišle v spomin besede, ki jih je svoječasno izrekel Lenin, ko je dejal, da je Španija prva dežela za Rusijo, v kateri bodo lahko dobili boljševiki nadoblast. Po teh besedah so sovjeti sedaj z vso vnemo na delu, da porabijo zmede v Španiji in napravijo iz te dežele komunistično republiko. O tej nevarnosti so pričeli poročati pariški časopisi, kakor hitro je bil španski kralj odstavljen. Komunisti imajo svoj glavni stan, ki vodi to zadevo, v Parizu, in med tem glavnim stanom in med Moskvo se neprestano izmenjavajo brzojavke in poročila. Sovjetsko poslanstvo v Parizu je dobilo iz Moskve naročilo, naj pazljivo zasleduje dogodke v Španiji, in dopisovalci moskovskih listov so do najmanjše podrobnosti opisali kralja Alfonsa dohod v Paris. Kakor je doznano, so se komunisti vrgli v prvi vrsti na Maroko, špansko ozem-

Za Vašo nežno polt

naj Vam bo pravilna nega prva briga. Ne da se opisati divnega občutka mladostne svežosti. ELIDA FAVORIT MILO ustvarja oni gladki, nežno rožnati teint, ki očaruje

Umivajte se dnevno z ELIDA FAVORIT MILOM. Blága in dišeča pena tega mila deluje blagodejno na polt. Ako želite imeti čisto in nežno kožo, ne pozablajte prve zapovedi lepote:

ELIDA Favorit MILO

lje v Afriki, kjer ščuvajo domačine, češ, da jih Španci zatirajo in da naj se vzdignejo proti njim. Moskva pa uradno vse to kajpada odločno zanika.

Napredovanje katoličanov v Zedinjenih državah. Kakor se povzema iz uradnega poročila katoliške cerkve, je bilo v letu 1930 katoliškega prebivalstva v Zed. državah Sev. Amerike nekaj nad 20 milijonov, okrog 13 tisoč več, kakor leto prej. Spreobrnilo h katoličanstvu se je v tem letu 39.528 oseb. Na novo se je ustanovilo 62 župnij in 10 semenišč ter 18 bolnič. — Vsega skupaj je bilo 145 semenišč, v katerih se je pripravljalo 17.616 dijakov za duhovnike.

Romarjem na Brinjevo goro sporočamo, da se vrši prvi veliki shod na binkoštni pondeljek. Predvečer, v nedeljo, bo ob šestih pridiga, nato pete litanije Matere božje z dvema blagoslovoma. V pondeljek zjutraj prva sv. maša ob petih; pred in po sv. maši in še pozneje po potrebi bo sv. obhajilo. Ob šestih bo pridiga in peta sv. maša. Ob osmih ti-

ha sv. maša in ob desetih zopet pridiga in peta sv. maša. V poletnem času bo vsako drugo soboto v mesecu redna služba božja ob sedmih na Brinjevi gori. Romarji lahko opravijo tam tudi sv. spoved. Gostilno na gori je prevzel letos vrl krščanski mož Matija Vidmar, trgovec in gostilničar, ki jamči, da bo postregel romarjem z izvrstnim vinom in okusnimi toplimi in mrzlimi jedili, in to še po prav zmerni in primerni ceni.

Svetogorski romarji pozor! Letos 24. maja, na god Marije pomočnice, izostane romarski shod na Sv. gorah v župniji Sv. Peter pod Sv. gorami, ker je ta dan visoki binkoštni praznik. Binkoštni pondeljek pa bo, kakor običajno drugo sv. opravilo ob 10. na Sv. gorah. P. n. g. dušne pastirje onih župnij, odkoder prihajajo romarji na Sv. gore, podpisani prosí, da blagovolijo letošnjo izjemo razglasiti iz pridiznice. — Župnik Lah.

Kako ga je pridobil za spoved. Na Laškem je živel v nekem mestu nek

bogataš. Ko oboli na nevarni bolezni, mu prigovarjajo, naj se da spovedati. Pa ni hotel. Pride sam g. škof ter mu prigovarja, naj vendar pomisli na svojo dušo. Zamanj. Pride domači župnik, za njim kapucinski gvardijan in potem še drugi duhovniki. Pa vsi niso ničesar opravili. Tedaj pa stopi pred gvardijana v kapucinskem samostanu mlad pater ter prosi dovoljenja, da sme iti pogledat k umirajočemu bogatašu. »Ne boš ničesar opravil,« mu reče gvardijan, »sam škof je tam bil, domači župnik, drugi duhovniki, med njimi tudi jaz, pa nismo imeli uspeha.« »Pustite me,« prosi mlad kapucin, »da ga obiščem, saj je moj znanec iz prejšnjih let in velik moj prijatelj.« »Dobro, pa pojdi,« odvrne gvardijan. Ko pride kapucin do vrat sobe, kjer je ležal bogatin, obstoji na pragu in gleda. Bolnik ga zagleda in vpraša, kdo da je tam. Jaz sem, pravi kapucin. »O,« pravi bolnik, »če si ti, le pridi bližje.« »Ne,« pravi kapucin, »bližje pa ne grem. Večkrat sem že slišal, da pridejo hudiči po dušo grešnika, kadar umrje, in rad bi videl, kako to delo opravijo. Saj bodo vsak čas prišli sem, zato hočem ostati med vrati, da bom bolje videl.« »Kaj, hudiči bodo sem prišli!« zavpije bogatin. »Po tvojo dušo,« mu odgovori kapucin, »rad bi videl, kako jo vzamejo in odnesejo.« — »Za božjo voljo,« pravi bolnik, »pridi sem in varuj me, da me ne vzamejo.« — »Tega ne morem,« pravi kapucin, »dokler se ti ne spoveš in spraviš z Bogom.« — »Stopi sem, stopi sem hitro, prijatelj moj,« mu reče bogatin, »da se hitro spovem.« — Poln veselja stopi kapucin k bolniku in trdovratni bogatin se ganjenega srca spove in kmalu umre spravljen z Bogom.

*

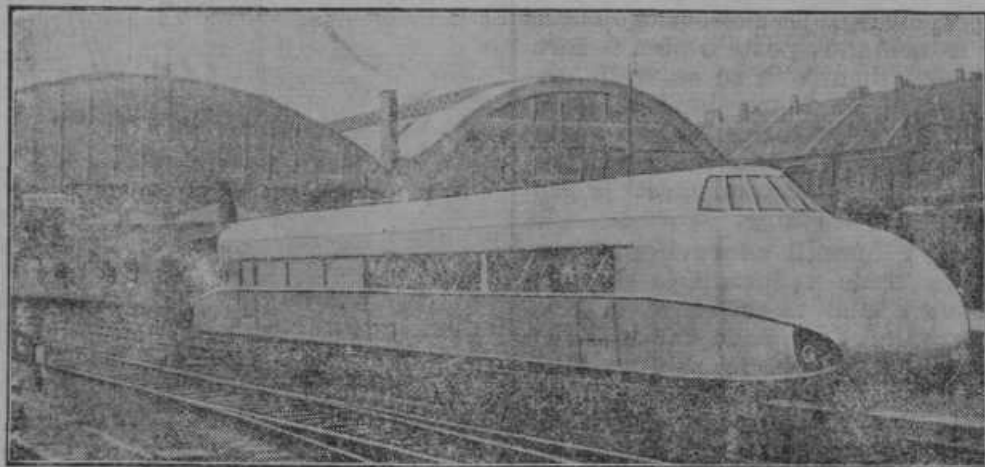
Ponarejevalci zlatih polj.

Na svetu niso samo ponarejevalci zlata, ki potvarjajo tolikanj dragoceno kovino, so celo goljufi, ki ponarejajo cela zlata polja. Po pripovedovanju bančnega ravnatelja iz dobro znanega otoka Nova Zelandija, ki je imel mnogo opravka z nakupom zlatih polj, postopajo ti pretkani goljufi po največ takole: Od pravega zlata odpilijo čisto majhne dele, piljenje omešajo s peskom, zmes spravijo v naboj v top in ustrelijo v zemljo bodočega zlatega polja. Lopovi ponudijo tako pripravljeno zemljo banki v nakup kot zlato vsebujoče polje. Zastopniki banke preizkusijo poprej zemljo, zadenejo pri razkopavanju na z zlatim prahom pomešan pesek in so uverjeni, da je v nakup ponujena zemlja res resnično zlato polje. Kaliko takih goljufivih zlatih polj je bilo že kupljenih za drag denar in se je zvedelo za prevaro, ko je bil goljuf že davno bogznaj kje in potrošenih že več stotisočakov za brezplodna razkopavanja.

V drugem slučaju so zopet našli zlati prah brez primesi zemeljskega prahu, kar se v naravi ne dogaja. Šlo je za potvorbo, a kako je bila izvršena, to je dognala šele dolgotrajna preiskava. Zlati lopov je imel v škornjih pripravo, ki je vsebovala zmes zlatega prahu z

Nemiri v Madridu na Španskem. — Španska revolucija je rodila vsakdanje krvave nemire ter izgrede. Na sliki vidimo avto urednika monarhističnega lista, katerega so republikanci prevrnili in zažgali, a celo grozodejstvo vojaštvo na konjih mirno gleda.

Prva vožnja »Zeppelina« na tračnicah. — Voz na pogon s propelerjem je na tračnicah prestal dne 10. majnika poskušnjo vožnjo in dosegel brzino 205 km na uro.

zemljo dotične ravnine. Ako je goljuf stopal trdno, je vedno iztisnil skozi podplate nekaj zlatega prahu. S kupcem zlatih polj se je podal preko ponujenega zemljišča in ga je pozval, naj napravi lastnoročne poskuse, in mu je pokazal na posebno mnogo zlata hraneča mesta s tem, da je na dotični točki krepko stopil z nogo in pustil drobce zlata kar na vrhu zemlje. Na ta način je že bilo prekanjenih za težke vsote bogznaj koliko žlata žejnih trgovcev.

*

Slovesna blagoslovitev dupleškega mosta se je vršila ob večtisočglavi navzočnosti naroda zadnjo nedeljo. Na mostu je opravil sv. daritev s pridigo in blagoslovitev ob asistenci mariborski stolni župnik in dekan g. M. Umek. Ba-na je zastopal inšpektor dr. Schaubach,

udeležila sta se slovesnosti mestna župana: g. dr. Juvan iz Maribora in gospod Miha Brenčič iz Ptuja. O zgodovini mosta je govoril g. podnačelnik cestnega odbora Fr. Žebot. Udeleženci slovesnega obeda so poslali Nj. Vel. kralju udanostno brzojavko, pozdravno brzojavko pa predsedniku vlade.

Požar povzročil pol milijona škode. V noči od 11. na 12. majnika je izbruhnil ogenj v drugem nadstropju novega dela mariborske tkalnice Doctor in drug. Gasilci so se trudili od poldruge ure v noči do 9. dopoldne, da so prodrli v gorečo notranjost in se lotili ognjišča požara, ki se je vedno širil med balami bombaža, papirnih odpadkov in drugega blaga. Komaj in komaj je bil ogenj omejen in tkalnica obvarovana pred uničenjem. Z zavarovalnino krito škodo cenijo na pol milijona Din.

Natakar utonil. Dne 13. maja je utonil pri vožnji v majhnem čolniku po Dravi v Mariboru brezposelni natakar Rudolf Seifried.

Obsodba radi smrtonosnega strela iz zasede. Na ohceti v Lopenicah pri Ormožu je prišlo 4. februarja lanskega